

13. Hafta

Aşılar ve tanımlar

✿ Aşılama, bulaşıcı hastalıkları önlemeyi amaçlayan eski ve en başarılı tıp uygulamalarından birisidir.

✿ 1798 yılında çiçek aşısının kullanımı ile başlayıp günümüze kadar uzanan süreçte aşıyla korunan hastalıklara karşı önemli başarılar elde edilmiştir.

✿ İnsanlarda rutin olarak uygulanmış geleneksel aşılar bazı infeksiyon hastalıklarından korunmakta oldukça etkili olmuştur.

❁ 1970’li yıllarda aşılama sayesinde “çiçek hastalığı” dünya çapında ortadan kaldırılmıştır.

❁ Çocuk aşılarının uygulaması sayesinde difteri, boğmaca, tetanoz, çocuk felci, kızamık, kabakulak ve kızamıkçık gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde kontrol altına alınmıştır.

Aşılama ve Bağışıklama

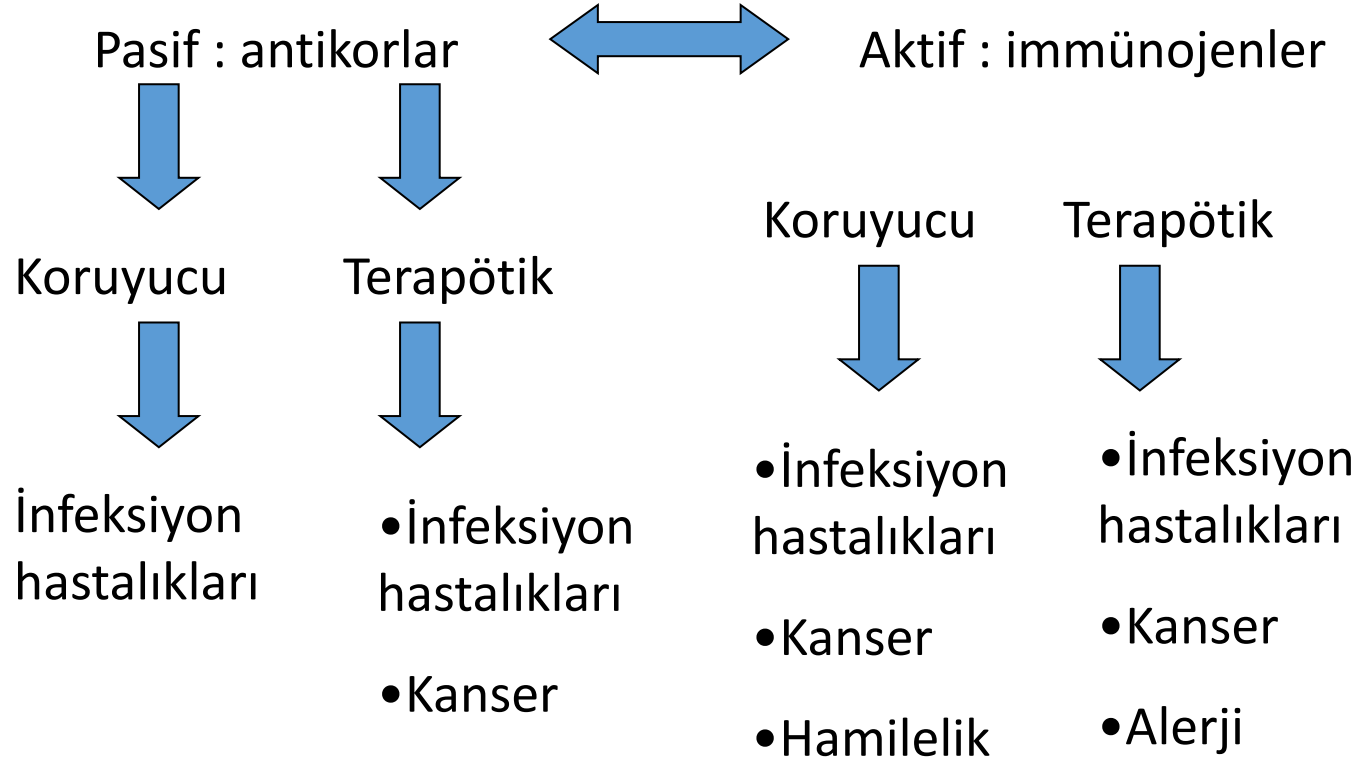
✿ Aşılamanın prensibi; hastalık yaratmadan, bir infeksiyonu taklit edip sanki doğal bir infeksiyon sonucu gibi vücutun doğal spesifik savunma mekanizmalarını patojene karşı aktive etmek veya immunolojik bellek oluşturmaktır.

✿ Böylece patojen mikroorganizmayla yeniden karşılaşma durumunda patojenin etkin bir şekilde yok edilmesi sağlanmış olur.

✿Aşılama aktif bağışıklıklama olarak da adlandırılır çünkü, konakçının bağışıklık sistemi patojen ile karşılaştığında bağışık yanıt oluşturmak için aktive edilmektedir.

✿Konakçının kısa süreli immünolojik koruması için spesifik antikorların uygulanması da pasif bağışıklamadır.

Başışıklama

Antijen tiplerine göre aşılar

- ✱ Zayıflatılmış (Attenüe) Canlı Aşılar : Antijeniteleri devam ederken patojeniteleri kaybolmaktadır. Oral kolera aşısı
- ✱ Ölü veya İnaktif Aşılar: Isı veya kimyasal yolla inaktive edilmiş bakteri veya virüsleri içerirler. Bu aşılar zayıf immün cevap oluşturur ve tekrarlayan dozlara ihtiyaç duyar.

✱Subünit Aşılar: Antijen olan bazı proteinler gibi patojenin belirli parçasını içeren aşılardır. Protein, peptid veya polisakkarit bazlı olabilirler.

✱Nükleik Asit Aşıları: Özel antijen veya antijenleri kodlayan gen veya genleri içeren aşılardır. Aşı antijenlerini kodlayan DNA'lar hücreler tarafından alındıktan sonra, antijenlerin salgılanabildikleri veya hücre yüzeyi ile ilişkili olarak hücre sel bağışıklığı uyardığı gösterilmiştir.